

OPETUSMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO TEATTERIKORKEAKOULUN VUODEN 2006 TOIMINNASTA

1. TULOKSELLISUUS JA TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1.1. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Yliopiston toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus on heikentynyt. Tätä selittää osin tutkintomäärissä tapahtuvat suuret vuosittaiset vaihtelut.

Liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tuotot lisääntyivät edellisestä vuodesta. Tulo- ja kannattavuustavoite jäivät saavuttamatta. Toiminta oli niukasti alijäämäistä, mutta edelliseen vuoteen tapahtui kuitenkin myönteistä kehitystä. Vuodelle 2007 siirtyi toimintamenoja 1,7 M€, mikä on edellistä vuotta enemmän. Merkittävä osa siirryneistä määrärahoista liittyy valo- ja äänisuunnittelun uudistilan varustamiseen.

Yliopiston toiminnan kannalta merkittävä asia on toiminnan kokoaminen yhteen toimipaikkaan VÄSin siirtyessä kesällä 2007 Helsinkiin. Yliopisto on avoimesti etsinyt erilaisia rakenteellisia ratkaisuja toimintaedellytystensä vahvistamiseksi.

Myönteistä on ollut yliopiston aktiivisuus taidealojen täydennyskoulutuksen kehittämisessä. Taideteollisen korkeakoulun ja Teatterikorkeakoulun IADE on uusi avaus, josta voi kehittyä varteenotettava malli myös tutkimusintensiivisempien korkeakoulujen toimintaan.

Jatkossa tulee pyrkiä siihen, että taideyliopistot olisivat mahdollisimman laajasti mukana IADEn toiminnassa.

Yliopiston tulee jatkaa toimia taidealojen korkeakouluyksiköiden yhteistyön tiivistämiseksi.

Yhteistyötä Taideteollisen korkeakoulun kanssa tulee tiivistää erityisesti Lumen hyödyntämisessä ja välttää päällekkäisiä laiteinvestointeja.

1.2. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Tärkeää on, että yliopiston tutkimuksen painopiste on taiteellisessa tutkimuksessa. Tutkimuksessa keskeistä on erillisten instituuttien sijaan verkostomainen toiminta varsinaisten tutkimusyliopistojen kanssa. Tohtorin tutkintotavoitteen saavuttamisaste oli 33 %. Yliopisto on tehostanut jatko-opintoja suorittavien ohjausta, minkä voi odottaa vaikuttavan myönteisesti opintojen etenemiseen ja laatuun. Myönteinen linjaus on opetuksen pitäminen toiminnan keskiössä.

Yliopiston toiminta on vaikuttavaa ja näkyvää. Esimerkiksi opetusteatterin kautta yliopiston koulutustoiminta on jatkuvasti julkisen arvioinnin kohteena. Yliopistossa on tapahtunut myönteistä kehitystä kansainvälistymisen osalla, mikä on tapahtunut toiminnan sisältöjen kautta. Pienen koulutusalan ja yliopiston kohdalla Pohjoismainen yhteistyö on tärkeää. Yhteispohjoismaisen maisteriohjelman kehittäminen on merkittävä avaus.

Ylempien korkeakoulututkintojen tavoitteen saavuttamisaste oli 71 %. Tavoitteesta jääminen selittyy osittain sisäänottojen väli vuosilla. Tutkinnon tavoiteajassa suorittaneiden määrä on lisääntynyt. Uusien, samana vuonna toisen asteen päättäneiden opiskelijoiden osuus uusista opiskelijoista jää huomattavasti valtakunnallisesta keskiarvosta ja tulossopimuksessa asetetusta tavoitteesta.

Yliopiston opiskelijat ja henkilökunta esiintyvät aktiivisesti ympäri maata. Opiskelijaesiintymiset voisivat olla nykyistä strukturoidummin osa opintoja. Täydennyskoulutuksen ja avoimen yliopiston opiskelijamäärät ovat laskeneet eikä avointa tutkintoväylää koskevissa tavoitteissa ole edistytty.

Määräaikaisen henkilöstön osuus 14 % on huomattavasti pienempi kuin muissa yliopistoissa. Määräaikaisuutta käytettiin turvaamaan teatteri- ja tanssialan koulutuksellinen kehitys rekrytoimalla opetusvirkoihin saatavilla olevaa alansa parhaimmistoa.

Yliopiston esimiehiä osallistui lähiesimiesvalmennukseen, jota toteutettiin Kaiku-hankkeena yhteistyössä kolmen muun yliopiston kanssa. Työtyytyväisyyden edistämiseksi oli käynnissä työyhteisön kehittämishankkeita, joissa käytettiin ulkopuolisia konsultteja mm. opintopalveluissa ja lähiesimiesvalmennuksessa. Yliopisto on ottanut huomioon opintoasioissa, tiloissa ja viestinnässä esteettömyyden näkökulmat.

Yliopiston tulee kehittää opiskelijavalintoja siten, että yliopistojen yhteishakujärjestelmään siirtyminen on mahdollista vuoden 2008-2009 valinnoissa.

Täydennyskoulutuksen laatua ja tehokkuutta tulee parantaa sekä huolehtia aiempaa paremmin akateemisen väestön osallistumismahdollisuuksista sekä tehostaa alueellista yhteistyötä. Yliopiston tulee harkita IADEn hyödyntämistä laajemmin elinikäisen oppimisen tarpeisiin.

Yliopiston tulee henkilöstrategiassaan varautua rakenteellisen kehittämisen ja tuottavuusohjelman aiheuttamiin henkilöstörakenteen muutoksiin.

2. TULOKSELLISUUDEN RAPORTOINNIN ASIANMUKAISUUS

Yliopisto on laatinut tilinpäätöksensä noudattaen opetusministeriön 18.1.2007 antamaa suositusta yliopistojen tilinpäätöksen rakenteeksi, jossa on otettu huomioon myös Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksissa esiin nostamia kehittämistarpeita.

Yliopisto on käsitellyt varsin kattavasti yliopistolle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Taloudellisuuden ja tuottavuuden kehitystä on tarkasteltu aiempaa systemaattisemmin, mutta kehityksen analysointi on jäänyt vähäiselle huomiolle. Toteutunutta kehitystä arvioitiin aikaisempien vuosien tuloksiin ja tavoitteisiin. Toiminnan tuloksellisuutta tarkasteltiin edellisiä vuosia laajemmin tunnuslukujen avulla.

Yliopistolta puuttuu kokonaisuutena kattava työkustannusten kohdentamismenetelmä. Opetushenkilökunnan työpanos kohdennetaan tulosalueille työsuunnitelmien kukaan, joiden toteutumista ei kuitenkaan seurata. Tämä merkitsee puutteita esitettävissä tuloksellisuustiedoissa. Yliopiston elinikäisen oppimisen strategia on varsin monipuolinen ja pitkälle valmisteltu, mutta vaatii vielä terävöittämistä.

Sopimuskauden 2007-2009 tulosneuvotteluihin liittynyt tiedonvaihto ministeriön ja yliopistojen välillä tapahtui kokonaisuudessaan KOTA -tietojärjestelmän kautta ja itse valmisteluprosessikin pääosin. Prosessin onnistumisen kannalta tärkeää oli, että yliopiston toimitettavaksi pyydettyjen tietojen luotettavuudessa ja annettujen määräaikojen noudattamisessa ei ollut ongelmia.

Edellisessä tilinpäätöskannanotossa esitetyt kehittämistoimet ovat edelleen ajankohtaisia. Ohjauksen näkökulmasta on tärkeää, että yliopisto seuraavissa tilinpäätöksissä arvioi nykyistä tarkemmin, mistä mahdolliset tavoitteiden ja saavutettujen tulosten väliset erot johtuvat. Keskeisten arviointihankkeiden ohella niiden tuloksia ja päätettyjä jatkotoimia tulee käsitellä laajemmin.

Yliopiston on huolehdittava, että Valtiokonttorin ohjeistuksen (15.6.2006, Dnro 207/03/2006) mukaisesti vuoden 2007 lopusta lähtien tuloksellisuustiedot sekä suunnittelun ja seurannan asiakirjat julkaistaan Netrassa.

Yliopiston on kehitettävä rakenteellisen kehittämisen ja tuottavuushankkeiden toimenpiteiden, voimavarojen uudelleen kohdentamisen ja henkilöstövaikutusten seurantaan siten, että näistä voidaan luotettavasti raportoida osana tilinpäätöstä.

Yliopiston tulee ilmoittaa Valtiontalouden tarkastusviraston lisäksi opetusministeriölle 15.8.2007 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt tuloksellisuuden laskentatoimensa järjestämiseksi valtion talousarviosta annetun lain 16 §:n edellyttämällä tavalla.

3. OPETUSMINISTERIÖN TOIMENPITEET TULOSELLEISUUDEN PARANTAMISEKSI

Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen linjaukset valmistellaan Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman lausunnolle lähtevään luonnokseen kesäkuun aikana. Kehittämissuunnitelman hyväksymisen jälkeen valmistellaan konkreettinen ja yksityiskohtainen toimenpideohjelma helmikuun 2008 alkuun mennessä. Tähän liittyen opetusministeriö käynnistää selvityksen ruotsinkielisen korkeakoulutuksen rakenteesta ja koulutustarpeista.

Yliopistolain ja siihen liittyvien muiden säädösten kokonaisuudistuksen valmistelu käynnistetään välittömästi. Valmistelun aikana kuullaan riittävästi yliopistoyhteisöä ja sidosryhmien edustajia, niin että uudistuksen linjauksille varmistetaan laaja tuki. Tavoitteena on valmistella tarvittavat hallituksen esitykset niin, että ne voidaan antaa eduskunnalle kevätsession alkuvaiheella 2009. Tässä yhteydessä yliopistojen taloudellista autonomiaa lisätään mahdollistamalla yliopistoista julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä tai yksityisoikeudellisia säätiöitä. Samanaikaisesti uudistetaan yliopistojen hallintoa ja päätöksentekojärjestelmää.

Yliopistojen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmän uudistaminen valmistellaan lainsäädäntöuudistusten kanssa samassa aikataulussa, siten, että vuonna 2009 käytävät kauden 2010-2012 tulosneuvottelut voidaan käydä uudelta pohjalta. Yliopistojen tutkimustoimintaa ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavia indikaattoreita ja tilastoja kehitetään osana ohjauksen uudistamista.

Yliopistojen toiminnan laadun ja laadunvarmistusjärjestelmien kehittämiseksi Korkeakoulujen arviointineuvosto auditoi kaikkien yliopistojen laadunvarmistusjärjestelmät vuoden 2011 loppuun mennessä.

Valtion tuottavuusohjelmaa tarkistetaan siten, ettei se heikennä yliopistokoulutuksen laatua sekä tieteen ja tutkimuksen vaikuttavuutta.

Kansainvälistymisen kansallisen strategian valmistelu käynnistetään niin, että uusi strategia on valmis vuonna 2009.

Opetusministeriö seuraa korkeakoulueksintöjä koskevan lainsäädännön (369/2006) toimivuutta ja täytäntöönpanoa yliopistoissa.

Opetusministeriö käynnistää yhteistyössä yliopistojen kanssa selvitys- ja valmistelutyötä avoimen yliopiston kehittämissäädösten sekä hallitusohjelmaan sisältyvien täydennyskoulutusmahdollisuuksien laajentamista sekä oppisopimustyyppisen koulutuksen käyttöönottoa koskevien tavoitteiden edistämiseksi.

Opetusministeriö tukee yliopistojen toimia kustannuslaskennan kehittämiseen ja työkustannusten oikeaan kohdentamiseen liittyviä kehittämistoimia ottaen huomioon valtiovarainministeriön kokonaiskustannusmallityöryhmän tulevat suositukset. Merkittävimpana yksittäisenä toimena on opetusministeriön tukema projektimuotoisen tutkimustoiminnan hallinnoinnin kehittäminen.

LIITTEET

LIITE 1 Määrällisten tavoitteiden toteuma